

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁC SBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegeyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Mozdulunk I

Más — szerencsésebb — városokban a polgármester zászlóvivője, nálunk ellenben — kerékkötője minden előhaladásnak.

Másutt a város hivatalos vezetője abba öszül bele, éjjel-nappal szakadatlanul azon töri az agyvelejét és abban találja nemes ambícióját, hogy miféle új eszmékkel, életrevaló ötletekkel és hasznos javaslatokkal álljon elő; aminek jótékony következményei szembezőkden mutatkoznak is, mert akármerre tekintünk, mindenfelé azt látjuk, hogy a városok mértföldes léptekkel haladnak előre az anyagi fölvirágzás és a kulturális fejlődés útján.

A mi polgármesterünknek azonban kisebb gondja is nagyobb az üdvös és közhasznú gondolatokkal való foglalkozásnál. Az ő munkássága a politikai manipulációkban és abban a mesterkedésben merül ki, hogy mikép tussolja el a városi adminisztráció rengeteg szépséghibáit. Neki nincsenek eszméi, nincsenek javaslatai; még csak érzéke

sincs a közérdekű dolgokban; aminek kiáltó tanubizonysága a város hanyatlása, visszafejlődése és ázsiai elmaradottsága.

A mi polgármesterünk nemcsak maga nem kezdeményez semmit, hanem vasvillával kell szurkálni, hogy ne akadályozza, ami jót mások kezdeményeznek; amint láttuk azt a városfejlesztési és beruházási javaslatok kezelésénél. Sőt meg kell köszönni neki, ha a szánkba röpülő sült galambot nem dobja ki az ablakon.

Ime, most is érdemül tudjuk be neki (ne mondja, hogy nem vagyunk iránta méltányosak), hogy, szokása szerint el nem dugta az asztalfiókjába azt az átiratot, melyet a cukorgyár érdekében az illető konzorcium intézett a városhoz.

Csodák csodája, most az egyszer nem provokálta a saját elterjedését, nem várta be az interpellációkat, nem csinált „hivatalos titkot” (pedig mindenből azt szokott csinálni,) a konzorcium kezdeményezéséből, nem várta be, amíg az akták megpenészednek és a vállalkozók a faképnél hagynak bennünket; hanem

elég gyorsan a közgyűlés elé hozta a kérdést, s módot adott arra, hogy megragadhatassuk az önként kínákozó alkalmat egy közhasznú intézmény létesítésére.

Az igaz, hogy a cukorgyári részvénytársaság igazgatóságában a város is képviselve lesz, s közbevetőleg legyen mondva, ez a megbízatás jó zsíros salláriummal jár és ki tudja, nem szállja-e meg a szentlélek a közgyűlést, amikor erre a szerepre a város képének viselőjét kijelöli? Hátha, hátha? Hiszen néha a kapanyél is elsül.

De mindegy; nem keressük az ösztökélő okokat. A bivaly (bocsánat a kissé drasztikus hasonlatért,) elég csökönyös és kimondhatatlanul lusta állat, még sem várja be mindig a vasvillával való biztatást, hanem olykor önként, a saját jószántából is megindul és szorgalmasan húzza a szekeret. Koncedáljuk tehát, hogy a polgármester ezuttal kivételesen, minden különös ok nélkül, ösztönszerűleg teljesítette a kötelességét.

A földolog, hogy alkalmat adott a közgyűlésnek arra, hogy a kellő időben elintézhesse az ügyet és elfogadhasa

TÁRCA.

Ahol még nem röpülnek.

— Paraguayi járóművek. —

Írta: Babarczy báróné Jóna Jolán.

(Folytatás.)

Kényelmesebb szerszám ez az utazó alkalmasosság a „deligációnál.” A delizsánc: szép-nyáink hordozója. Csak hogy itt rugó nélküli falócás. Három-négy pár kistermetű benszülött ló vagy mula (öszvér) húzza; árkon-bokron át, rendszeren vágatva. A bentülő praktice tanulmányozhatja az egyensúly törvényeit. Jó, hogy néha lépést halad: kiszáll a társaság és gyalogolva tapogatja violaszín feltjait.

Délkeletre a fővárostól, a második számottevő városban, Villa-Rikán át vasút visz 247 kilométer hosszan le Pirapóig. Egyetlen vasútvonala ez az országnak, ötven év előtt építették, legelsőnek egész Dél-Amerikában. Szomorúan jellemző, hogy az egyetlen vonala az országnak most is angol társaság kezén van. Szerződésileg 1200 kilométerrel hosszabbra tervezték, le Argentínáig, honnan rövid útja lett volna a kulturának. Meghiúsult a dolog az angol társaság kapzsóságán. Ez most is az ötven év előtti stílusban bonyolítja le a forgalmat. Velük ugyan hiába próbálkoznának azok, akik nálunk üzletszerűen kezelik a vasúti szeren-

csétlenségeket. A furfangos utasok, akiknek hajuk szála sem görbül meg a katasztrófánál, hanem a kiállott izgalmaktól állítólag „idegbajt” kaptak, a m. á. v.-nak nyújtják be a méteres (külföldi) fürdőszámlát. Itt az angol kompánia kijelenti: vigyázz a magad bőrre. A saját kedves bőrünket pedig féltjük, ha a kár is rajta szárad. Kevesebb is itt a levágott kéz-láb s a vasúton szerzett „idegbaj.” Az utasok végletekig vakmerők. Hosszú időközökben áll meg a vonat, ki hol éri közelebb a lakóhelyét, ott ugrál le; sokszor teljes menetsebesség idején. Valóságos sportlá fejlesztették. Némelyik még búcsúcsókot is int a fentmaradottaknak. Pedig jóval magasabbak a fölhangók, amint jóval szélesebb a kerék távolsága is, mint nálunk. Különös, hogy itt, ahol csak úgy zúdítja ki magából a föld a nagyszerű faanyagot, hullámos külföldi bádognál tákolnak a teherkocsik. Érdekes a vegyes utazóközönség, különösen a vagyonos benszülött, ha a három közül az első kocsiosztályt használja. Pedig ezeken a fa helyett bambuszszövettel bevont üléseken nem találnak kényelmet. Rövidék, merevek, csak ülésre valók, az ember majd hogy derékszőggé nem mered a hosszú úton. Sehogy sem tudják a benszülött utasok, hogyan viselkedjenek. Illatárban, rizsporosan ülnek a szépek, de meztelül. Ha nagy a hőség és lependerül a kázmir nagykendő, a revászo, bizony némelyiknek derékig áttetszik barna bőre a csipkemunkás,

feketén beszegett ing alól. A kezdetleges étkező-kocsiban valósággal öngyilkosok azok, akik egyre-másra fogyasztják a jéggel telt, jégbe-hűtött üveges sört, frissítőket, negyvenfokos melegben a sörgyarak jóvoltából. Pirapóban leszáll az utolsó utas is, némelyik tovább utazik karéttán, lovon, mulán...

Tipikus járóművük a dél-amerikai városoknak a mulatravina, az öszvér-tramvay. Legelőször Uruguay fővárosában, Monte-Videóban láttam s a pompás Buenosz-Ayresz sem régen cserélte fel villamossal. Egy-egy sinpár futja be a paraguayi Aszuncion két utcáját. Az egyik megy, másikon jön az öszvérvonat. Hat-hét sor lóca foglalja el szélében a kocsit; hosszában felhágó pallóval. Minden oldalról nyitott, leeresztett függönyökkel. Egymás mellé fogott három mula húzza, néha még elénk kerül egy negyedik. Elkerített előrésze a kocsis birodalma, aki toprongyosan uralkodik hosszú borkarikásával az állatokon. Egyetlen cserdítéssel szánt barázdát három mula hátán. Ha emelkedőt jár, sokszor elakad a kocsi; lejtőről való vad galoppozásnál meg ki is síklik. Oda se neki. Peonok (munkások), gavallérok ugrálnak le, tizen-huszan összeverődnek, ki elől húzza, ki hátul tolja. A rizporos hölgyek le nem szállanak. Békén türik a tászigálást, rendületlenül legyezve magukat. Egyszerű piros, fehér, zöld zászlók jelzik, hogy melyik kocsi meddig visz. Vagyis, hol fogják ki az öszvéreket, hogy

a gyáralapító konzorcium ajánlatát. S helyesnek tartjuk, hogy elfogadta, noha biz az meglehetősen drága.

De hát áldozatok nélkül még a sült galambhoz se lehet manapság hozzájutni. S megnyugtathat mintenkit az a tudat, hogy az áldozat nem esik hiába, s amit a révén fizetünk, azt a vámon kamatostól visszakapjuk; mert a cukorgyár — ha létesülhet — közgazdasági tekintetben sok hasznot fog hajtani Zombornak.

Végre tehát *megmozdultunk* és kezünk szerencsésen fölcúsúdni a pangás és tespedés lethargiájából. És ha a városfejlesztési és beruházási tervzetben előirányzott intézményeket mielőbb megvalósíthatjuk, s a cukorgyár ügyét dűlőre vihetjük, akkor egészen rajta leszünk azokon a síneken, amelyek a fejlődés és boldogulás felé visznek; kivált ha a nagyjelentőségű tervek kivételének idejére, hivatottabb és alkalmasabb kezekbe kerül a város vezetése; amire — Isten kegyelméből — napról-napra több kilátás mutatkozik.

Öszintén örülünk tehát a csütörtöki közgyűlés határozatának; annál inkább, mert ott ezúttal nem jelentkezett semmi diszsonáns hang; nem jelentkezett a párttaktika; elnémult a szűkkeblűség és a visszavonás; egyértelműleg egyesültek a városatyák a közérdek előmozdításában; ami reményt nyújt arra, hogy az alkotó munka tovább folytatódik, s apránként még talán jóvátehetjük a Hauke-rezsimnek súlyos hibáit és mulasztásait.

újra befogják a kocsí másik végén. Este ugyan csak olyan színű petroleum-lámpások kerünek föl a kocsí elejére. Megálló nincs. Minden utcanegyzet túlsó sarkán megáll, ha van fel- vagy lekivánczó.

Legvégső stációja a Belvedere, egyetlen mulató kerthelye a városnak. Itt kezdődik a villasor. Innen már kis gőzlokomotivos visz a távoli külvárosokba, mondhatnánk falvakba. A ki tehát végtől-végig akarja bejárni Aszunciont, ezen a két alkalmatosságon negyven fillér értékben megteheti. Ha csak nem akar fiakkert, mert még az is akad egynéhány. Többnyire kimustrált hintó. A bérkocsí tulajdonosa javítatlan hagyja végső elnyúztáig. Eredeti emberek a kocsislegények. Előre kikövetelik a viteldíjat. Ha megunják a kocsikázást, megállanak: tessék kiszállani. Férjembem emberére akadt valamelyik; jobbnak látta tovább hajtani. Jó nép a paraguayi, csak egy kissé önértéztúltengésben szenved. Mint ez a mi kocsisunk is. Most már eszeveszetten hajtott, csak azért is, sőtét este, sőtét utcákon. A maga bőrét sem bánta. Egyszer aztán nagy recscsenés... és valamennyien a kocsí alól kerültünk elő. Szerencsére épkéz-láb, csak a kocsirúd tört ketté. A mi legényünk a tronkót (fatörzs) szidta, mely kocsijába akadt. Gyereklogikával verte dühösen a tronkót. A végén hűvösre került.

Folytatása következik.

Városi közgyűlés.

A város törvényhatósági bizottsága szeptember 13-án rendkívüli közgyűlést tartott, hogy elintézte a *cukorgyár* ügyét. A közgyűlés elé fokozott érdeklődéssel néztünk, mert híre jött, hogy a Konyovits-párt szerb szárnya nem járul hozzá semmiféle áldozathoz és meg akarja buktatni a konzorciummal létesített megállapodásokat. A hír nem is volt alaptalan; de úgy látszik, az utolsó percben mégis cserben hagyta a bátorságuk Konyovitsékat; nem tartották tanácsosnak okvetetlenkedni és így szépen, minden vita nélkül keresztül ment a cukorgyár dolga. A közgyűlésen a polgármester meghívására megjelent a konzorcium képviselőiben Aczél Ede igazgató és Ullman titkár, hogy esetleg a szükséges fölvilágosításokat azonnal megadhassák.

A *Bácsmezei cukorgyár részvénytársaság* és a város előjárósága között létrejött előzetes megállapodások a következők tartalmazzák:

A gyár föllállítását ahhoz az előfeltételhez kötik, hogy 6000 hold répatermelési terület szerződésileg előzetesen biztosíttassék. Ezt az akciót maga a konzorcium vezeti, de a város kötelezi magát, hogy a siker elérése érdekében mindent elkövet és buzgó propagandát csinál. A 6000 holdból 1000 hold esik magára a zombori határra; 5000 hold pedig a részletesen meghatározott közel fekvő vidékre. Ha a környéken 5000 holdnál nagyobb területre történik ajánlat, akkor a többlet Zombor 1000 holdnyi kötelezettsége javára esik. Az 1000 holdból 500 holdat maga a város biztosít, részletesen megállapított módokat mellett.

Ha a szükséges terület 1912. március 1-ig szerződésileg biztosítva lesz, akkor a konzorcium a gyártelep fölépítését munkába veszi és a gyárat 1913. év őszén üzembe helyezi. Ha ezt a kötelezettségét megszegné, akkor a városnak 50 ezer korona vinkulumot fizet.

A város a konzorciumnak a Kerényi-út mentén, a vásártéri állomás mellett, a gyártelep céljaira 50 hold földet ad ingyen, teljes tulajdoni joggal. Ezen kívül használatra, addig míg a gyár fentáll, a vízpárologtatás céljaira, átengedi a város a szükséges területet, amely azonban 50 holdat meg nem haladhat.

A gyárhoz vezető utat a város kikövezteti és gondoskodik arról, hogy a Ferenc-csatorna partján, a csatornán érkező répaszállítmányok akadálytalan kirakása biztosíttassék. A város környékén lévő 5 vasúti megállóhelynek rakodó állomásokká való átalakítását a város szintén elősegíti, szükség esetén a költségek felét — amennyiben a vasút azt nem viselné — magára vállalja, úgy azonban, hogy ez a hozzájárulás 30 ezer koronát meg nem haladhat.

A város 30 évig pótdómentességet ad a gyárnak. Viszont a konzorcium kötelezi magát, hogy legalább 5 millió korona befektetéssel oly gyárat létesít, amely naponként 8000 mázsa répat képes feldolgozni. A konzorcium az igazgatóságban és felügyelő-bizottságban egy-egy helyet biztosít a város megbízottjainak.

Lényegileg ezek a stipulációk foglaltatnak a megállapodásban, amely még részletes körülírásokat és kiegészítéseket is tartalmaz. Egyszeri hallás után azonban ezeket bajos dolog reprodukálni; a városi adminisztrációban meghonosított titkolódzási abuzus mellett pedig tudvalevőleg nem lehet az aktákba betekinteni.

A közgyűlésen a tárgyalás nagyon gyorsan befejeződött. Mindössze Novákovits Izidor szólott röviden a tárgyhöz, aki kijelentette, hogy

az előterjesztést elfogadja; csupán némely dologban, különösen pedig arra nézve, hogy a részvények jegyzésénél mennyiben engednek tért a zombori tőkének — fölvilágosításokat és megnyugtató kijelentéseket kért a konzorcium jelenlévő képviselőitől.

Adler Ede igazgató felelt Novákovitsnak s azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy a konzorcium a gyárépítésnél, már a saját érdekében is, a legmesszebbmenő módon tért nyit a zombori munkaerőnek és a vállalkozóknak, mert a helybeliek mindenesetre jutányosabban vállalkozhatnak, mint a vidékiek. A részvények jegyzésénél a város, mint erkölcsi testületnek biztosítja, hogy néhány százezer koronával participálhat a részvénytársaságban; de a magán tőke részletetésére nézve most nem tehet kötelező ígéretet; esetleges ajánlataikkal forduljanak az illetők az alapítókhoz. Megjegyzi különben, hogy az alapítók fentartják maguknak azt a jogot, hogy 1917-ig a részvényeket ők képviseljék.

A közgyűlés ezek után, vita nélkül, egyhangúlag elfogadta az előterjesztést, azzal, hogy a stipulációk a részvénytársaságra nézve azonnal, a városra nézve pedig kormányhatósági jóváhagyás után válnak kötelező erejűekké.

Az ülés elején két kisebb ügy nyert elintéztést. Ezek között volt a törökbecsei Leiningen-szobor leleplezésén való részvétel ügye. Itt a polgármester megint csinált egy kis stíklit, amelyet nem lehet szó nélkül hagyni. Azzal a javaslattal került ugyanis a dolog a közgyűlés elé, hogy a város küldöttségileg képviseltesse magát a leleplezési ünnepélyen, koszorút helyezzen a szoborra s a polgármester és a főkapitány reprezentálják a várost. Az ügy referálása alatt akkora zaj és zsiromlás volt a teremben, hogy az előadó szavát alig lehetett érteni s mielőtt a városatyák még szóhoz juthattak volna, a polgármester hirtelen kimondta, hogy az állandó választmány javaslata határozattá vált.

Az érdeklődők csak később értesültek róla, hogy a kiküldetést a polgármester magának és a főkapitánynak kaparította meg s kizárta abból a törvényhatósági bizottsági tagokat; ami méltó fölháborodást keltett, egyfelől azért, mert így nem lesz az alkalomhoz méltó módon képviselve a város az ünnepélyen, másfelől pedig azért, mert ez a kiküldetés ellenkezik a hagyományos gyakorlattal.

Eddig ugyanis az volt a szokás, hogy az ilyen hazafias ünnepélyekre nem tisztviselőket küldtek ki, akiknek megbízatása napidíjakkal jár, hanem fölszóltották a bizottsági tagokat és a város polgárait, hogy önként és a saját költségükön ajánlkozzanak a város képviselőjére. S minden esetben az volt az eredmény, hogy nagyobb számú és díszes küldöttség reprezentálta a várost.

A szóbanforgó esetben annál inkább így kellett volna ennek lennie, mert sokan szándékoztak a városi küldöttségben önként részt venni s ha valaki, úgy gróf Leiningen Wesszterburg Károly emléke valóban megérdemelte volna, hogy a szoborleleplezésen Zombor város díszes deputációval képviseltesse magát.

Hiszen ez a dicsőült vértanú annál inkább megérdemli minden magyar hazafi megkülönböztetett kegyeletét, mert nem is volt honfirtársunk, ellenben rokonságban állott az uralkodó családdal s mégis vérét ontotta és életét áldozta megtámadott szabadságunkért. Ez az ideális lelkű és fenkölt gondolkozású martír nem érdemelte meg, hogy Hauke úr — cím-

kus önzésből — kizárja a tiszteletadás ünnepléses manifesztációjából azokat a zombori lelkes hazafiakat, akik a törökbecsei szobor talapzatára szívük legmelegebb érzésével tették volna le kegyeletük adóját.

HIREK.

A „Bácska“ gorombáskodása. Megüt-közéssel olvastuk a *Bácska* pénteki számának vezércikkét, amelyben durván szidalmazza és infámisan mocskolja az ellenzékét s *imper-tinens* hangon beszél rólunk. Az első pillanatban arra gondoltunk, hogy érdeme szerint visszavágunk neki. De aztán — higgadtan megfontolva a dolgot — mégis úgy találtuk, hogy annyi *otrombaságot* és *bornirtságot*, amennyi abban a brutális förmedvényben foglaltatik, lehetetlen *normális* lelki állapotban elkövetni. Valami nincs rendben a *Bácskák* éknál. Talán féltik az *abrakos tarisznyát* és bőszült desperációjukban egy kicsit *meggabalyodtak*? Kollegiális részvét és humánus sajnálkozás vett tehát erőt rajtunk. S valamiképpen a részeg ember elől a Jézus Krisztus is kitért, azonképpen ezúttal mi is kitérünk a beszámíthatlan állapotban lévő urak elől. Rá-várunk, hátha *magukhoz jönnek* és velünk szemben ismét megtalálják a *tisztességes hangot*. Mert nem teszünk le a reménységéről, hogy csak *pillanatnyi zavarodottságban* szenvednek és ráeszmélnék még arra, hogy rólunk nem lehet és nem szabad úgy beszélni, mintha — *mungók* volnánk. Tessék *disting-válni*. *Mi* nem vagyunk *kiárendált penna*. *Mi* csak becsületes *meggyőződésből* és *igazat* szoktunk írni. Ne tessék hát reánk a *saját mértéküket* alkalmazni. Különben, ha tovább tart a gabalyodottságuk, még egy kicsit a kör-műkre is koppíthatunk. Aztán magukra ves-senek, ha elevenre találunk!

Bertolino Sándor halála. Mély részvét-tel vettük a gyászírt, hogy Bertolino Sándor, ny. vármegyei tb. főjegyző, a zombori társadalom köztiszteletben álló tagja, szombaton, hosszabb betegeskedés után elhunyt. Halála széles körben nagy részétet keltett. Temetése szeptember hó 17-én, vasárnap délután 5 óra-
kor megy végbe.

Az óbecsei képviselő halála. Dr. Radovánovits György, óbecsei orsz. képviselő, mint értesülünk, szombaton Budapesten meghalt. Mindössze pár napig volt beteg, vakbélgyulladás támadta meg, minek következtében operációnak vetette alá magát; de már nem lehetett rajta segíteni, közvetlenül az operáció után ki-szenvedett.

Az irodalmi társaság közgyűlése. A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zom-borban, 1911. évi október hó 14-én délután 6 órakor, a „Polgári Kaszinó“ tanácstermében tartja meg VI. rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Pénztárosnak a fel-mentvény megadása. 6. Költségvetés eldírán-yása. 7. Számvizsgálók választása. 8. Indítvá-nyok, melyek az elnökhöz nyolc nappal előbb nyújtandók be. 9. A jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Scheib István, a függetlenségi és 48-as párt hű tagja, szeptember 14-én, élete 54-ik évében elhunyt. Temetése szeptember 16-án délután 5 órakor ment végbe, a Kisternető-utca 2. sz. gyászszobából, az ágost. ev. vallás szertartásai szerint. A megboldogultat özvegyén, sz. Mecz-ner Zsófián kívül három gyermeke: Scheib Krisztina, István és Vilma, s nagyszámú ro-konság gyászolja.

Dalestély. A „Zombori Iparos Dalárda“ folyó évi október hó 1-én az ipartestület helyi-ségében rendezti II. alapszabályszerű dal- és táncestélyét, melyre a pártoló tagsági jegyek 2-ik szelvénye érvényes. A részletes műsort jövő számunkban adjuk közre.

Ügetőverseny. A bácskai ügetőverseny egyesület Zomborban 1911. október hó 8-án, vasárnap ügetőversenyt rendez, a következő sorrenddel: 1. Bácskai díj. Kettősfogatú úrkocsisverseny. 1300 kor. Táv. 5500 m. 2. Egy-leti díj. Egyesfogatú verseny. 800 kor. Táv. 2000 m. 3. Budapesti díj. Kettősfogatú úrkocsisverseny. 2400 kor. Táv. 6000 m. 4. Zombori díj. Egyesfogatú verseny. 900 kor. Táv. 2600 m. 5. Megyei jukkerdíj. Kettős-fogatú úrkocsisverseny. 1300 kor. Táv. 8000 m. 6. Vigaszverseny. Kettősfogatú úrkocsisverseny. 1100 kor. Táv. 5000 m. 7. Mezőgazdák kettős-fogatú verseny. 400 kor. (Elsőnek 250, máso-diknak 100, harmadiknak 50 korona.) Bács-bodrog vármegyei mezőgazdák saját nevelésű vagy legalább is 6 hónap óta tulajdonában lévő lovaiknak, szekérben hajtva. Tiszteletdíj a győztes fogat tenyésztőjének, ha mind a két ló az ő nevelése. Táv. 4000 m. Tét 10 kor. A versenyek kezdete délután 2 órakor. Tribün-jegy 2 kor. Állóhely 40 fillér. Jegyek előre válthatók a Gruda-féle nagytőzsdében. Totalisa-teur. Zene. Buffet. — Autobuszok közlekedése délután 1 órától kezdve a Jókai-térről.

Egy úri leány bravuros úszása. Mint Ujvidékről jelentik, a napokban Dávidovác Mila, dr. Dávidovác Milán ügyvéd fiatal leánya, Ujvidék alatt átúszta a Dunát. A bravuros úszást nagy közönség nézte végig.

Idült alkoholizmusban szenvedők a természetes Ferencz József-keserűvíz megfizethetetlen. Ha iszákos emberek naponként a reggeli előtt egy-egy boros-pohár valódi Ferencz-József-keserűvizet isznak, nyelvük megtisztul, a haláléko-kon érzett nyomasztó fájdalom meg-szűnik és az étvágy csakhamar meg-javul. — A Ferencz József-víz állandó használata mellett a beteg nem kívánja annyira az alkoholt, mint annak előtte. — Kapható gyógytárakban és fűszer-kereskedésekben. A Szétküldési-Igazga-tóság Budapesten.

Gondnokság alá helyezés. Stebler Éva Etel zombori lakost a törvényszék gondnokság alá helyezte.

Törvényszéki szolgából fogházórmester. Kuluncsits Antal zombori törvényszéki szolgát a temesvári kir. főügyész a lugosi törvényszéki fogházhoz fogházórmesterré nevezte ki.

Csődbejutott nyomdatulajdonos. Rajkovits Károly bajai nyomdatulajdonos ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. Sándor Imre bajai ügyvédet nevezték ki. A csőd követ-keztében a Rajkovits tulajdonát képező *Bajai Közlöny*, Baja város legrégebb lapja, megszűnt.

Muzeum. A Bácsbodrog vármegyei törté-nelmi társulat muzeumának néprajzi tára szept-ember 17-én, vasárnap délután 3—5 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Az első tűzpróba. Folyó hó 14-én déli 12 órakor Kerényen, a Csab-utcában lakó Kovács Mátyásnál tűz ütött ki házának náddal fedett részén és oly erővel csapkodott a láng, hogy szinte biztosnak volt vehető, hogy nem-csak az a ház, hanem tán az egész sor el-pusztul, lévén a kertekben nagymennyiségű szalma és tavalyi kukoricaszár felhalmozva; de a nemrég megalakult önkéntes tűzoltó-egylet lelkes tagjai és vezetői rögtön ott megjelenve biztos, szakszerű, egyöntetű és fáradságot nem ismerő munkájukkal még az égő háznak leg-nagyobb részét megmentették és csak a már lángban álló istálló és félszer teteje pusztult el, miáltal a lakosok általános dicséretét érdem-elték meg a derék tűzoltók. — A tűz oka könnyelmű gondatlanság, mert a sütőkemen-céből a parasztat a trágyadombra vitték a ház-beliek és onnan eredt a tűz.

A dunamenti vasút földmunkálatai. A városi tanács figyelmezteti az érdekelteket, hogy a kormány a baja—bezdán—zombor—apatin—szondi vasút földmunkálataira az ideig-lenes engedélyt megadta. Az építési vonalba eső földek tulajdonosai tehát a birtokaikból a vasút által igénybe veendő területeken a mun-kálatok foganatosítását tűrni és minden ellen-szegülés nélkül megengedni tartoznak, tekintet nélkül arra, hogy a terület megváltási árára nézve kielégítést nyertek-e vagy nem.

Postások táncmulatsága. A zombori posta-alisztek és szolgák október hó 8-án, az Elefánt szálloda termeiben táncmulatságot ren-deznek. Belépti díj 1 korona. Családjegy 2 kor. 40 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Tízhetes tanfolyamok nők számára. A Zomborban fennálló bácsmezei nőiparisko-lában 1911. évi október hó 2-án két új tan-folyam kezdődik. Az egyik ingyenes fehérnemű varrási kurzus, hetenként háromszor, délután 2—4-ig, tandíj semmi, csak 3 korona beiratási díj. A másik luxus kézimunka és felsőruha varrási kurzus, szintén hetenként háromszor, délután 1/23—1/25-ig, beiratási díj 3 korona, tandíj tíz hétre 20 korona. Beiratkozni minden nap lehet délután 2—5-ig, az iskola helyisé-gében (Husvéth-ház).

Szegeden elfogott zombori tolvaj. Vigh János zombori inas a minap Szabadkán egy kerékpárt lopott és vígan elnyargalt azon Sze-gedre. A lopásra figyelmessé tett szegedi rend-őrség éppen akkor fűlelte le az ipszét, amikor zálogba akarta csapni a lopott biciklit. Vigh az őt bekísérő dedektív elől per pedes apostolorum meg akart ugrani, de a rendőrök utólérték és hűvösre tették.

HIRDETÉSEK.

ÉRTEŚÍTÉS I

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy Délmagyarországban a legnagyobb szabású, modern

JÉGGYÁRUNKAT

üzembe helyeztük

és a n. é. közönség rendelkezésére áll. Jégmegrendeléseket — levelező-lapon is — elfogadunk és a legkisebb mennyi-séget is házhoz szállítjuk.

Zombor, 1911. évi július hó 16-án.

Tisztelettel

„UNIÓ“ JÉGGYÁR.

106—*—13

HUNGARIA - FÜRDŐ

ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitűnő masször és elsörendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak minden-nap — vasárnap délután kivételével — használhatják. 49—*—32

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

7156/1911. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztár végrehajtónak Sztojsits Száva (nős Belyanszki Násztával) végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. — fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. bíróság) területén lévő, Zombor város határában fekvő, a zombori 3037. sz. betétben A. II. 1—3. sor., 1553., 17196/1., 17197., 17198. hr., 277. ösz. 2 hold 411 □ öles, végrehajtást szenvedő tulajdonául bejegyzett jószágtestre 2166 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte.

Az 1911. évi október hó 4-ik napján délelőtt 11 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést feifüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fölmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

Zombor, 1911. évi július hó 5-én. Radány Péter s. k., kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Weber,
kir. lelekkönyvvezető.

131-1-1

Palace sec.
a Magyar Pezsgő királya!
Kapható:
MAYER ISTVÁN
fűszer- és csemege-üzletében
42 ZOMBORBAN. 5-2

KIADÓ BOLTHELYISÉG.

Zrinyi- (Párisi) utcában
Tárczay Dezső-féle házban
egy bolthelyiség

november 1-től kiadó.

132 Bővebbet: 3-1

Mihajlovits gyógyszerésznél.

**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR**
FIÓKJA
Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

**ANATOMIAI
férfi-, női-**

129 és 100-2

**gyermek - cipőkben
nagy választék.**

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13,
17 és 22 korona.

Nyomatott Kollár József könyvnyomdájában Zomborban.

Söresarnok átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség becses tudomására hozni, hogy a

**CSITAONICA
SÖRCSARNOKOT**

átvettem, azt teljesen ujonan átalakítva,
1911. évi szeptember hó 12-én
megnyitottam.

**Kitűnő konyha, valamint friss
pilseni sör állandó csapolása.**

Abonensek elfogadtatnak.

A nagyérdemű közön-
ség becses
pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

SAKÁCS ANTAL,

vendéglős.

133

3-1

!! Csemegezőlő !!

Legjobb chasselas- és muskotály-
fajok vegyítve **50 fill. kilója;**

5 kiló rendelésnél házhoz szál-
lítva. Vidékre 5 kilós postakosár

bérmentes szállítással **3-50 kor.**

Téli szőlő, 70 fillér kilója!

Szlávy Péter

ZOMBOR, Nagytemplom-utca 9. sz.

118-8-7

Az Oroszlán Menthol Sósborszesz

erős Menthol és borszesz tartalmánál
fogva sokkal hatásosabb és erősebb, mint
bármely más sósborszesz készítmény.

Csúsz, köszvény, reuma, szaggatás,
nyílalás, oldalszúrás, keresztcsont fájás,
derék-, oldal- vagy hátfájás, izom és in-
bántalmak, kar- és lábgyengeség, merev
végtagok és újjak, görcsök, továbbá hűlés,
megfázás vagy léghuzamból származó
bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán
Menthol Sósborszesz** használatával.
Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri,
úgy borogatást alkalmazzunk. Fogfájás,
fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség,
bágyadtság, kimerültség, általános gyen-
geség eseteiben kincscsel ér fel a valódi
Oroszlán Menthol Sósborszesz. Torok-
fájás, rekedtség, gégehurut, influenza,
nátha ha fellép, úgy emlékezzék az
Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely
a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszser.
— Minden egyes üveghez bő használati
utasítás van mellékelve. — Sok ezer
hálairat tanuskodik róla, hogy az
Oroszlán Menthol Sósborszesz az em-
beriség jótévedője. 176-20-2

Műndenütt hapható 44 filléres, 1.10
és 2.20 kor. eredeti üvegekben.

Kapható: **Tárczay István** úr gyógy-
szertárában Zombor, megyeház-tér.